

KANGOEROE- VLEES IN BELGIË

Januari 2019

GAIA

Voice of the Voiceless

Inhoudstafel

1. INLEIDING	3
2. SITUATIE IN AUSTRALIË EN BELGIË	4
2.1. Een korte geschiedenis	4
2.2. Australië: huidige situatie.....	5
2.3. Het Belgische aandeel.....	5
3. ERNSTIGE SCHENDINGEN	7
3.1. Kangoeroejacht: gelegaliseerde wreedheid.....	7
3.1.1. Gemiste schoten	7
3.1.2. Joeys slachtpartijen.....	9
3.2. Een gevaar voor de volksgezondheid	10
3.3 "Duurzame" jacht?.....	11
4. WAT WIL GAIA?	13
5. CONCLUSIE	13
6. BIBLIOGRAPHIE	15

1. Inleiding

Als we aan Australië denken, is een van de eerste beelden die in onze gedachten opkomt dat van kangoeroes, zó symbolisch is dit inheemse dier van het zesde continent. In feite bestaan er tientallen soorten kangoeroes, allemaal afkomstig uit Australië.

In Europa heerst de opvatting dat Australiërs liefde en respect voelen voor hun mascottedier. Maar helaas is niets minder waar: in Australië worden op grote schaal kangoeroes bejaagd en afgeslacht. Over een periode van 30 jaar werden er zo meer dan 90 miljoen buideldieren gedood.¹ Daarmee heeft de kangoeroe de betreurenswaardige titel van **meest bejaagde diersoort ter wereld**.

Voor Australiërs hebben kangoeroes een drievoudige tegenstrijdige status: **ze zijn een nationaal symbool, ze zijn 'een plaag' die gedood moet worden en ze zijn een bron van lucratieve winsten**. Door de nationale overheid worden kangoeroes als overtollig beschouwd waardoor de autoriteiten toelaten dat ze massaal gedood worden. Die situatie heeft een kangoeroe- en lederindustrie tot stand gebracht, die nu enkele miljoenen Australische dollars waard is.

De impact van de Australische overheid, de boeren en de jagers op kangoeroes is groot en het massaal afslachten gebeurt buiten het oog van de publieke opinie. Het maatschappelijk middenveld stelt al jaren de slachtoota's van de autoriteiten in twijfel: in tegenstelling tot wat door de overheid wordt beweerd, is er volgens de activisten **geen sprake van overbevolking**. Ten slotte is de aanwezigheid van bacteriën in kangoeroevlees en/of de behandeling ervan niet zonder risico voor de volksgezondheid.

Zoals in dit rapport wordt beschreven, **is België de grootste importeur van kangoeroevlees ter wereld. Ons land houdt zo mee de commerciële jacht op kangoeroes in stand**.² Geconfronteerd met onthullingen van dierenmishandeling en het gevaar voor de volksgezondheid, vraagt GAIA de Belgische autoriteiten en supermarkten om een einde te maken aan de import en de verkoop van kangoeroevlees. GAIA wil dat België naar het voorbeeld van het handelsverbod in zeehondenproducten de handel in kangoeroevlees verbiedt. Hieronder zullen we lezen waarom deze maatregel dringend en noodzakelijk is.

---

¹ Australian Government Department of Sustainability, Environment, Water, Population and Communities, 2012

² Australian Bureau of Statistics, 2017

2. Situatie in Australië en België

2.1. Een korte geschiedenis

Voor de komst van de Europese kolonisten 200 jaar geleden (de kolonisatie begon in 1788), werd Australië ongeveer 50.000 jaar lang bewoond door Aboriginals. Naar schatting waren er toen al miljoenen jaren kangoeroes op het zesde continent aanwezig.

Wanneer de Europeanen zich in Australië vestigden, begonnen ze onmiddellijk op kangoeroes te jagen voor hun vlees. Vee slachten deden ze niet want ze wilden hun vee sparen en zo de omvang van hun veestapels vergroten. Toen ze de kangoeroes niet langer nodig hadden voor hun vlees, werd de kangoeroejacht een sport. Jagers begonnen met het organiseren van wrede jachtpartijen: ze installeerden hekken over een afstand van meerdere kilometers en dwongen de kangoeroes via bottlenecksystemen in een hoek... waar de dieren massaal werden afgeslacht.

"A kangaroo hunt on the pyramid creek" - © State Library of Victoria, 1868

Tegelijkertijd begonnen de Australiërs van Europese origine kangoeroes als 'een plaag' te zien. Concreet: na de ontbossing van grote gebieden om weidegrond te creëren, vreesden de kolonisten een negatieve impact van de kangoeroes op hun kweekactiviteiten (schapen en runderen), door een voedselconcurrentie-effect. Aan het einde van de 19de eeuw namen tal van Australische staten wetten aan die expliciet gericht waren op de uitroeiing van kangoeroes.

Na de Tweede Wereldoorlog begon de kangoeroevleesindustrie voor menselijke consumptie (voorheen was het vlees vooral bedoeld voor huisdierenvoeding) zich serieus te ontwikkelen en de autoriteiten begonnen het dier als een rendabele inkomstenbron te zien.

2.2. Australië: huidige situatie

Kangoeroes hebben de status van beschermde dieren. Maar dat wettelijk kader beschermt de nationale mascotte niet tegen wreedheden. Immers, tegelijkertijd staat de Australische regering de commerciële jacht toe op enkele miljoenen kangoeroes per jaar. In 2018 bedroeg het toegestane jachtquotum 6,9 miljoen kangoeroes³ (de werkelijke slachtcijfers zijn ongeveer 1,6 miljoen per jaar⁴). Dat quotum werd bepaald na een ruwe telling van de kangoeroepopulatie door de overheid, die van mening is dat er te veel kangoeroes zijn. Hun tellingen krijgen veel kritiek omdat ze niet precies zouden zijn.

Het is de *'National Code of Practice for the Humane Shooting of Kangaroos and Wallabies for Commercial Purposes'* die een wettelijk kader biedt voor de massale kangoeroejacht.⁵ Die wet bepaalt in het bijzonder dat de dieren op een snelle en pijnloze manier moeten sterven, bij voorkeur door een schot door hun hoofd. Uit veldonderzoek is echter gebleken dat de kangoeroejacht zorgt voor ongehoord dierenleed.

De negatieve perceptie die veel Australiërs over kangoeroes hebben, vindt zijn oorsprong in de 19de eeuw, toen de Europese kolonisten besloten een echte oorlog te verklaren tegen wat zij 'ongedierte' noemden. Deze visie blijft vandaag de dag overeind, ook al zien de autoriteiten, geconfronteerd met wetenschappelijk onderzoek dat de noodzaak om kangoeroes te doden in twijfel trekt, deze dieren nu meer als een financieel hulpmiddel.

Vier soorten kangoeroes zijn het slachtoffer van een "oogst"-beleid (lees: slachting) van de overheid en de industrie: **de rode reuzenkangoeroe** (*Macropus rufus*), **reuzenkangoeroe** (*Macropus giganteus*), **grijze reuzenkangoeroe** (*Macropus fuliginosus*) en **de wallaroe** (*Macropus robustus*).

2.3. Het Belgische aandeel

De statistieken zijn even verrassend als verontrustend: België is 's werelds grootste importeur van kangoeroevlees voor menselijke consumptie. België alleen al was in 2016 goed voor 27% van die Australische vleesexport. Dat betekent dat ons land op één jaar tijd meer dan 632 ton kangoeroevlees heeft geïmporteerd, goed voor 180.000 kangoeroes(!). Die import leverde in 2016 meer dan 4.300.000 Australische dollar of ongeveer 2.700.000 euro op.⁶

---

³ Australian Government Department of the Environment and Energy, 2018

⁴ BBC, 2017

⁵ Australian Government Department of the Environment and Energy, 2008

⁶ Australian Bureau of Statistics, 2017

Key export markets for kangaroo meat 2016

Export Country	Volume (t)	Value (\$AUD)	% Total exports by volume
Belgium	632.389	4,301,295	27%
Germany	497.178	2,663,528	21%
Papua New Guinea	402.588	1,113,664	17%
Netherlands	231.942	1,543,639	10%
France	167.704	1,252,007	7%
Vietnam	99.995	376,024	4%
Korea	72.794	213,785	3%
South Africa	72.393	137,968	3%
United States of America	52.488	473,046	2%
Canada	52.264	224,340	2%
New Zealand	40.052	93,541	2%
United Kingdom	26.504	167,025	1%
Total	2,366.98	12,708,014	99%

Belangrijkste exportmarkten voor kangoeroevlees in 2016. Bron: Australian Bureau of Statistics, 2017

Verschillende Belgische supermarkten bieden kangoeroevlees aan, vooral als "exotisch vlees" en/of "wild vlees". Concreet is kangoeroevlees te vinden bij Makro, Carrefour, Match, Spar, Cora en Delhaize (sommige supermarkten bieden het vlees niet het hele jaar door aan). Daarnaast bieden een handvol Belgische restaurants kangoeroevlees aan. Aldi Belgium is – in tegenstelling tot de eerdergenoemde supermarkten - het duidelijke engagement aangegaan om geen kangoeroevlees in hun winkelrekken aan te bieden en dat "vanwege dierenwelzijnsaspecten".⁷ Recent nog beslisten ook Colruyt en Lidl geen kangoeroevlees meer te verkopen.

Kangoeroesteaks te koop in België bij Carrefour, Match en Delhaize. © GAIA

⁷ Aldi, 2016

Het vlees wordt in ons land geïmporteerd door Deli-Ostrich, Foodmark21, Raverco,... Zoals hoger vermeld, wordt een deel van dat vlees verkocht aan supermarkten in België terwijl het resterende deel waarschijnlijk opnieuw geëxporteerd wordt. Voor zover ons bekend zijn er geen officiële cijfers beschikbaar die de verdeling van de binnenlandse consumptie/re-export bepalen. De manager van Deli-Ostrich in een interview: "Het ingevoerde vlees wordt bij ons versneden en verpakt en gaat dan vooral naar warenhuisketens in heel Europa. Veertig procent is voor de Belgische markt bestemd, de rest voeren we weer uit naar zowat alle landen van Europa."⁸

3. Ernstige schendingen

3.1. Kangoeroejacht: gelegaliseerde wreedheid

3.1.1. Gemiste schoten

Zoals reeds vermeld, staat de Australische regering het doden van miljoenen kangoeroes toe op voorwaarde dat de jacht plaatsvindt in overeenstemming met minimale dierenwelzijnsnormen. Het doel is om met één schot in het hoofd de dieren onmiddellijk te doden.

Het is duidelijk dat die regel in de praktijk onmogelijk te respecteren is. De kangoeroejacht vindt 's nachts plaats, vanop grote afstanden, op bewegende doelwitten. Schoten waarbij de dieren niet onmiddellijk dood zijn, zijn onvermijdelijk. Een studie uitgevoerd tussen 2005 en 2008 in verschillende "chillers" (koelkamers waar geslachte kangoeroes worden aangevoerd en opgeslagen) wijst op een percentage gemiste schoten van 40%.⁹ Dieren die in het lichaam werden geraakt en in het wild voor dood werden achtergelaten, zijn niet opgenomen in deze statistieken.

---

⁸ De Standaard, 2009

⁹ Ben-Ami D et al, 2014

De jacht vindt plaats midden in de nacht

Omdat jagers er vaak niet in slagen het dier onmiddellijk te doden, veroorzaken de schotwonden heel veel leed. Gewonde dieren slagen er soms in om te ontsnappen en zijn veroordeeld tot een lange lijdensweg. Erger nog, de schoten die de kangoeroes in het hoofd raken, veroorzaken niet altijd een snelle en pijnloze dood. Kogels kunnen de keel, kaak, neus of oren raken.

Overigens bestaat er geen auditsysteem die de toestand van de karkassen in de koelinstallaties controleert.

Naast de Code voor de commerciële kangoeroejacht heeft de Australische regering ook een Code voor de niet-commerciële jacht uitgevaardigd (wanneer er wordt gejaagd door boeren, overheidsinstellingen of jagers, maar zonder dat het vlees of de huid van het dier verkocht wordt).¹⁰ In tegenstelling tot de eerste Code, vereist de tweede niet dat de schutters een vaardigheidstest afleggen en worden er minder nauwkeurige wapens gebruikt, die meer schade aanrichten. Het gebrek aan regels in de Code voor de niet-commerciële jacht leidt ongetwijfeld tot nog meer wreedheid.

Veel hoofden, teruggevonden in het veld, vertonen geen kogelinslag, een teken van gemiste schoten.

---

¹⁰ Australian Government Department of the Environment and Energy, 2008

3.1.2. Joeys slachtpartijen

De kangoeroejacht veroorzaakt niet alleen leed bij de volwassen dieren. Het is ook de bron van ongekende wreedheid bij de jonge dieren (bekend als *joeys*). Hun leed wordt beschouwd als "nevenschade" van de industrie. Geschat wordt dat er tussen 2000 en 2009 jaarlijks 800.000 zeer jonge *joeys* (nog steeds in de buidels van hun moeders) en 300.000 minder jonge *joeys* (in staat om zich te verplaatsen) werden geslacht of achtergelaten om te sterven in de commerciële jacht.^{11 12} Dat betekent dat er in tien jaar tijd 11 miljoen *joeys* zijn omgekomen in dergelijke gruwelijke omstandigheden.

Als ze niet aan hun wrede lot worden overgelaten, worden de *joeys* gedood door ze met geweld de schedel in te slaan (ze gooien het dier met zijn/haar hoofd tegen de bumper van een wagen of slaan het dier met een metalen balk de schedel in). Babyjoeys die nog in de buidel van hun moeder zitten, worden ook onthoofd. Deze wrede dodingsmethoden zijn perfect legaal en worden zelfs beschreven in de hierboven genoemde officiële codes.

Deze kleine joey werd gevonden in de buidel van zijn dode moeder

Als reactie op de publieke protesten naar aanleiding van het doden van joeys, kondigde de kangoeroevleesindustrie aan alleen nog volwassen mannelijke kangoeroes te zullen slachten. Veldobservaties¹³ (en gezond verstand) doen vragen rijzen bij die resolutie: de jagers schieten van ver en in het donker, waardoor er geen onderscheid kan gemaakt worden tussen mannetjes en vrouwtjes. Er wordt bovendien niet gecontroleerd of de jagers zich aan die regel houden. De vrouwtjes en dus ook de jongen worden nog altijd massaal gedood. En zelfs als deze regel gerespecteerd zou worden, zou het de natuurlijke voortplantingscyclus verstoren.

---

¹¹ Hacker R et al, 2004

¹² Ben-Ami D et al, 2011

¹³ McIntyre Clere K et al, 2017

3.2. Een gevaar voor de volksgezondheid

De kangoeroevleesindustrie staat al enkele jaren onder vuur vanwege gevaren voor de volksgezondheid. Dat is te wijten aan de besmetting van kangoeroevlees met de pathogene bacteriën E. coli en salmonella. De besmetting is onvermijdelijk: kangoeroes worden in het wild gedood en versneden, zonder enige gezondheidsinspectie. De karkassen worden op kamertemperatuur vervoerd in open wagens en worden zo blootgesteld aan stof en insecten.

Sinds jaren bewijzen talrijke analyses de aanwezigheid van pathogenen in het vlees.¹⁴ Geconfronteerd met die overweldigende resultaten besloot Rusland (voorheen de grootste importeur van kangoeroevlees ter wereld) in 2014 om zijn grenzen volledig te sluiten voor de invoer van kangoeroevlees.¹⁵ Maar de industrie heeft een manier gevonden om geen aanzienlijk marktaandeel te verliezen: het routinematig reinigen van kangoeroevlees met azijnzuur en melkzuur om sporen van de pathogene bacteriën te verwijderen.¹⁶

Om na te gaan of bovenstaande ook van toepassing is in België, kocht GAIA kangoeroesteaks bij Delhaize en Carrefour. Begin januari werden negen stalen naar een laboratorium gespecialiseerd in de analyse van voeding, gebracht.

Conclusie:

"Melkzuur kan 3 bronnen hebben: natuurlijk wanneer het dier sterft, of door toevoeging om het vlees te ontsmetten, of bacterieel. Op basis van onze resultaten vermoeden we een toevoeging van melkzuur."

In het verleden hebben analyses in Nederland en Duitsland al aangetoond dat de industrie melkzuur gebruikt voor de behandeling van kangoeroevlees. Bovendien gebeuren de slacht en het vervoer van kangoeroes zonder hygiënemaatregelen en is besmetting met pathogene bacteriën onvermijdelijk, zoals blijkt uit tests in Australië.¹⁷

Voor GAIA is het gebruik van melkzuur dus een vanzelfsprekendheid. Probleem: dit routinematig gebruik van melkzuur is om twee redenen niet wettelijk. Ten eerste: wanneer de Verordening (EU) nr. 601/2014 in bijlage III c(iii) voorziet in het gebruik van melkzuur, is dit enkel toegestaan voor "voorverpakte verse vleesbereidingen en vleesbereidingen waaraan andere ingrediënten dan additieven of zout zijn toegevoegd". Het toevoegen van melkzuur voor vers kangoeroevlees, zoals verkocht in de Belgische supermarkten, is daarom niet toegestaan.

Ten tweede heeft de Europese Commissie in 2017 de EFSA (European Food Safety Agency) opdracht gegeven een wetenschappelijk advies te formuleren over "de evaluatie van de veiligheid en doeltreffendheid van melkzuur om de microbiologische

---

¹⁴ Rural, Regional Affairs & Transport Legislation Senate Committee, 2017

¹⁵ Tapp V, 2014

¹⁶ Macro Investments (Macro Meats), 2012

¹⁷ Ben-Ami D, Des S, Boom K, Obendorf D, 2008

besmetting van vrij wild en karkassen van kleine dieren te verminderen". Dit verzoek van de Commissie, waarin expliciet melding wordt gemaakt van kangoeroevlees, volgt op het verzoek van de Australische autoriteiten om dit melkzuur te mogen gebruiken voor vlees van wild dat in de EU wordt verkocht en dus nog niet is toegestaan. De EFSA heeft nog geen advies uitgebracht en daarom is noch de doeltreffendheid, noch het mogelijke gevaar van het gebruik van melkzuur in deze omstandigheden gekend. Intussen wordt het vlees nog steeds naar de EU geëxporteerd.

3.3 "Duurzame" jacht?

De industrie en de Australische autoriteiten voeren verschillende argumenten aan om de jacht op kangoeroes te rechtvaardigen: ze zouden met te veel zijn en nadelig zijn voor de veehouderij omdat ze schade toebrengen aan weilanden. Wetenschappelijke gegevens weerleggen deze argumenten echter. In werkelijkheid is de kangoeroe in de loop der decennia een echte zondebok geworden en het slachtoffer van een grootschalig bloedbad gemotiveerd door hebzucht en gesteund door de autoriteiten.

Kangoeroes zijn wilde dieren en ze worden geconfronteerd met een aanzienlijk habitatverlies. Sinds het begin van de kolonisatie is het Australische landschap drastisch veranderd om grote weiden en akkerlanden te creëren. Geschat wordt dat 40% van de bossen intussen verdwenen is.¹⁸ Het argument dat kangoeroes schade toebrengen aan het milieu gaat niet op gezien de omvang van de door de mens veroorzaakte ontbossing. De impact van de schapehouderij, het hele jaar door in dezelfde weide, is veel groter.¹⁹

De jacht met het oog op het "behoud" van belangen wordt geregeld door een reeks juridische teksten van de "kangoeroebeheerprogramma's". Zij hebben officieel drie doelstellingen²⁰:

1. Behoud van de kangoeroepopulaties volgens hun natuurlijke verspreiding;
2. De schadelijke effecten van kangoeroes op andere vormen van landbeheer beperken; en
3. Het behouden van, voor zover mogelijk, kangoeroesoorten als hernieuwbare natuurlijke hulpbron, zolang de instandhouding van de soort niet in gevaar is.

Wetenschappers betwisten echter dat kangoeroepopulaties echt een schadelijk effect hebben. De negatieve opinie lijkt het resultaat te zijn van de lange traditie van Australië om kangoeroes als ongedierte te behandelen, en heeft geen wetenschappelijke basis. In werkelijkheid is de voedselconcurrentie tussen kangoeroes en gekweekte schapen veel geringer dan algemeen wordt beweerd: zij

---

¹⁸ Bradshaw C, 2012

¹⁹ Australian Society for Kangaroos, 2011

²⁰ Australian Government Department of the Environment and Energy, 1999

is naar verluidt beperkt tot perioden van droogte; de twee soorten consumeren immers niet dezelfde voeding.²¹

Ondanks studies en onderzoeken naar het beheer van kangoeroepopulaties, blijven de Australische autoriteiten beweren dat het doden van deze dieren noodzakelijk is, zonder dat daar een overtuigende rechtvaardiging voor wordt gegeven.²²

Tegelijkertijd is kangoeroevlees een miljoenenindustrie, die er veel belang bij heeft om te blijven slachten op grote schaal.

Bovendien moeten de tellingen die door de autoriteiten worden uitgevoerd (met name door over bepaalde gebieden per vliegtuig of helikopter te vliegen en vervolgens het aantal getelde dieren te extrapoleren) met een kritische bril bekeken worden. Er is een gebrek aan accuraatheid en er wordt vermoed dat de schattingen van het aantal kangoeroes kunstmatig worden opgeblazen.^{23 24}

De autoriteiten voeren aan dat de jachtquota sowieso niet worden gehaald en dat de jacht dus duurzaam is. Deze algemene verklaring verhuult echter dat in sommige gebieden deze quota's worden gehaald en zelfs overschreden. Er moet ook op gewezen worden dat bij de quota en de ramingen van de populatie geen rekening wordt gehouden met het doden van joeys en met niet-commerciële schietpartijen.²⁵

In tegenstelling tot wat de industrie en de autoriteiten beweren, zijn sommige deskundigen van mening dat kangoeroes in sommige staten met uitsterven bedreigd zijn door een combinatie van onnauwkeurige tellingen, habitatverlies, droogte en ziekte.²⁶ Onder optimale omstandigheden bedraagt de maximale groei van de kangoeroepopulaties ongeveer 10%²⁷ (en kan deze in geval van droogte drastisch dalen). Niet alleen is een snelle toename van het aantal kangoeroes onmogelijk, maar ook de slachtquota van 15 tot 20% overschrijden de duurzame voortplantingssnelheid.²⁸

Tot slot wordt soms beweerd dat de consumptie van kangoeroevlees minder impact heeft op het milieu dan de consumptie van andere vleessoorten.

Er wordt wel eens beweerd dat de consumptie van kangoeroevlees minder impact heeft op het milieu dan die van andere vleessoorten. Dit argument verhuult het gebrek aan duurzaamheid van de kangoeroe-industrie. Stel dat elke Australiër (momenteel telt Australië 21 miljoen inwoners) één keer per week rundsvlees of schapenvlees zou vervangen door kangoeroevlees, dan moeten er wekelijks 437.500 of jaarlijks 22 miljoen kangoeroes bejaagd en gedood worden. Dat zou

---

²¹ Boom K, 2012

²² *Ibid.*

²³ Cairns S C, Bearup D, 2009

²⁴ Cairns S C, Bearup D, 2012

²⁵ Boom K, Ben-Ami D, 2010

²⁶ *Ibid.*

²⁷ Arnold G W et al, 1991

²⁸ Australian Government Department of the Environment and Energy, 2018

betekenen dat de totale populatie kangoeroes in Australië ongeveer 151 miljoen individuen zou moeten tellen, meer dan vijf keer het gemiddeld aantal kangoeroes.²⁹

4. Wat wil GAIA?

De kangoeroejacht vindt plaats onder wrede omstandigheden en de karkassen zijn besmet met gevaarlijke pathogenen - ze worden dan systematisch maar niet wettelijk behandeld met producten zoals melkzuur. Om redenen van dierenwelzijn en volksgezondheid is het essentieel om de verkoop van kangoeroevlees in België stop te zetten.

De hoofdverantwoordelijkheid ligt bij de supermarkten: grootwarenhuizenketens moeten het kangoeroevlees permanent uit de schappen halen. Aldi geeft het goede voorbeeld, aangezien het bedrijf enkele jaren geleden zich publiekelijk heeft geëngageerd dit vlees niet aan zijn klanten aan te bieden. Ook Colruyt en Lidl beslisten reeds geen kangoeroevlees meer te verkopen. GAIA vraagt andere ketens die kangoeroevlees verkopen (Makro, Carrefour, Match, Delhaize, Spar en Cora) om het voorbeeld van Aldi, Lidl en Colruyt te volgen.

GAIA richt zich vervolgens tot de Belgische autoriteiten, die ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen door de import van kangoeroevlees te verbieden. België heeft al een voortrekkersrol gespeeld in gelijkaardige gevallen, bijvoorbeeld in 2008 toen ons land het eerste Europese land was dat de handel in zeehondenproducten verbood. De status van België als 's werelds grootste importeur van kangoeroevlees is een andere reden om deze stap te zetten. Ons land kan het voorbeeld van Rusland volgen, dat de invoer in 2014 definitief verbood om redenen van volksgezondheid.

5. Conclusie

Eenzijds het symbool van een continent, anderzijds het meest bejaagde wilde dier op de planeet: dat is het lot van de kangoeroe. In Australië worden ze beschouwd als “een plaag” die moet worden geëlimineerd en als een belangrijke financiële inkomstenbron. De kangoeroevlees- en lederindustrie is nu enkele miljoenen dollars waard. De Australische overheid zelf moedigt het slachten van dit dier aan.

Eenzijds wordt de negatieve impact van de kangoeroepopulatie door de autoriteiten sterk overschat. De officiële tellingen zijn niet accuraat genoeg en kunnen zelfs de kangoeroepopulatie in sommige gebieden in gevaar brengen. De schadelijke effecten die ze zouden veroorzaken en de concurrentie om voedsel met landbouwhuisdieren zijn sterk overdreven.

---

²⁹ Ben-Ami et al, 2010

Aan de andere kant vindt de jacht plaats ver buiten het zicht van de bevolking, in omstandigheden van extreme wreedheid, en zonder echt toezicht. Veel kangoeroes die gewond zijn geraakt door gewerschoten sterven na een lange lijdensweg. Hun baby's worden op uiterst brutale wijze gedood. Op drie decennia tijd heeft deze wrede jacht al 90 miljoen levens geëist.

Tot slot vormt kangoeroevlees een reëel gevaar voor de volksgezondheid. Besmet met ziekteverwekkers (E. coli en salmonella), wordt het routinematig en onwettig behandeld met producten zoals melkzuur, waarvan de effectiviteit en de mogelijke gevaren onbekend zijn.

België, 's werelds grootste importeur van kangoeroevlees, kan de vreselijke realiteit achter de schermen van deze industrie niet negeren. GAIA vraagt dat de Belgische supermarkten – naar het voorbeeld van Aldi Belgium – opnemen in hun aankoopbeleid niet langer kangoeroevlees aan te bieden aan hun klanten. Daarnaast vraagt GAIA de regering om de handel in kangoeroevlees en te verbieden.

6. Bibliographie

Aldi, mei 2016, *Nationaal dierenwelzijnsbeleid*. URL: https://nl.aldi.be/print/Verantwoordelijkheid/Nationaal_dierenwelzijnsbeleid.pdf

Animal Liberation South Australia, 2014, *Kangaroo Culling*. URL: <http://www.animalliberation.org.au/kangaroo-culling/>

Arnold G W et al, 1991, *Population ecology of western grey kangaroos in a remnant of Wandoo Woodland at Bakers Hill*, Southern Western Australia Wildlife Research 18(5) 561-575, CSIRO Publishing, Melbourne

Australian Bureau of Statistics, 2017

Australian Government Department of Sustainability, Environment, Water, Population and Communities, 6 januari 2012, *Kangaroo Statistics*

Australian Government Department of the Environment and Energy, 1999, *Commercial harvesting of Kangaroos in Australia*. URL: <http://www.environment.gov.au/node/16682>

Australian Government Department of the Environment and Energy, 2008, *National code of practice for the humane shooting of kangaroos and wallabies for non-commercial purposes*. URL: <http://www.environment.gov.au/biodiversity/wildlife-trade/publications/national-code-practice-humane-shooting-kangaroos-and-wallabies-non-commercial>

Australian Government Department of the Environment and Energy, 2008, *National Code of Practice for the Humane Shooting of Kangaroos and Wallabies for Commercial Purposes*. URL: www.environment.gov.au/biodiversity/wildlife-trade/publications/national-code-practice-humane-shooting-kangaroos-and-wallabies-commercial

Australian Government Department of the Environment and Energy, 2018, *Kangaroo Statistics 2018*. URL: www.environment.gov.au/system/files/pages/d3f58a89-4fdf-43ca-8763-bbfd6048c303/files/kangaroo-statistics-2018.pdf

Australian Government Department of the Environment and Energy, 2018, *State Kangaroo Management Plans*. URL: <http://www.environment.gov.au/biodiversity/wildlife-trade/trading/commercial/management-plans>

Australian Society for Kangaroos, 2011, *The Truth about the plight of Australia's unique kangaroos*. URL: http://www.australiansocietyforkangaroos.com/the_truth.html

BBC, 2017, *Why kangaroo culling divides Australia*. URL: <https://www.bbc.com/news/world-australia-38964535>

Ben-Ami D, Boom K, Boronyak L, Croft D, Ramp D, Townend C, 2011, *The ends and means of the commercial kangaroo industry: an ecological, legal and comparative analysis*. THINKK, the Think Tank for Kangaroos, University of Technology, Sydney

Ben-Ami D, Boom K, Boronyak L, Townend C, Ramp D, Croft D, Bekoff M, 2014, *The welfare ethics of the commercial killing of free-ranging kangaroos: an evaluation of the benefits and costs of the industry*, Universities Federation for Animal Welfare, Animal Welfare, Volume 23, Number 1, februari 2014, pp. 1-10(10)

Ben-Ami D, Des S, Boom K, Obendorf D, 2008

Ben-Ami et al, 2010, *Advocating kangaroo meat towards ecological benefit or plunder*, THINKK, The Kangaroo Think Tank at the University of Technology, Sydney

Boom K, Ben-Ami D, Croft D, Cushing N, Ramp D, Boronyak L 2012, 'Pest' and Resource: A Legal History of Australia's Kangaroos, *Animal Studies Journal*, 1(1), 2012, 17-40. URL: <http://ro.uow.edu.au/asj/vol1/iss1/3>

Boom K, Ben-Ami D, 2010, *Shooting our wildlife: An analysis of the law and policy governing the killing of kangaroos*, THINKK, the Kangaroo Think Tank at the University of Technology, Sydney

Bradshaw C, 2012, *Little left to lose: deforestation and forest degradation in Australia since European colonization*, *Journal of Plant Ecology*, Volume 5, Issue 1, 1 Mars 2012, Pages 109–120. URL: <https://doi.org/10.1093/jpe/rtr038>

Cairns S C, Bearup D, 2009, *A report to the New South Wales Department of Environment and Climate Change on the consultancy: 'Kangaroo Monitoring: Hunter and Central Tablelands Commercial Harvest Zones Design and Analysis of Helicopter Survey*, State of NSW and the Office of Environment and Heritage

Cairns S C, Bearup D, 2012, *A report to the NSW OEH on the consultancy: Design and analysis of helicopter Surveys of kangaroo populations in the Central tablelands North & South management zones*, State of NSW and the Office of Environment and Heritage

De Standaard, 2009, *Vleesimporteur uit Wingene ontkent problemen rond jacht op kangoeroes*. URL: <http://www.standaard.be/cnt/h52b2e2p>

Hacker R, McLeod S, Druhan J, Tenhumberg B, Pradhan U, 2004, *Kangaroo management options in the Murray-Darling basin*, Faculty Publications in the Biological Sciences. 306. URL: <http://digitalcommons.unl.edu/bioscifacpub/306>

Macro Investments (Macro Meats), 2012, *Lettre aux chasseurs*. Lien Internet http://www.kangaroosatrisk.org/uploads/1/0/8/3/10831721/20120819_macroletter_aceticacid.png

McIntyre Clere K, McIntyre M, 2017, Kangaroo A Love-Hate Story, Second Nature Films Australie. Support digital.

Rural, Regional Affairs & Transport Legislation Senate Committee, Department of Agriculture, Exports Division, Q104 (Senator Lee Rhiannon), 2017, *Supplementary Budget Estimates May 2017*, Australian Senate. URL: http://www.kangaroosatrisk.org/uploads/1/0/8/3/10831721/2015may_rrat_exports_kangaroocontaminationsince2013_q104.pdf

Tapp V, 2014, Russia bans kangaroo meat due to unacceptable levels of E.coli, ABC News. URL: <https://www.abc.net.au/news/rural/2014-08-18/kangaroo-meat-ban/5677656>

Meer info

GAIA vzw
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
info@gaia.be
02 245 29 50
www.gaia.be

© GAIA, 2019
Foto's (behalve anders vermeld): Kangaroo The Movie